
Spis treści

Od autora	13
Część pierwsza	
Wprowadzenie do ekonomii	15
1. Czym zajmuje się ekonomia	17
1.1. Definicja ekonomii i jej interpretacja	17
1.2. Modelowe ujęcie zagadnień ekonomicznych	19
1.3. Mikro- i makroekonomia	20
1.4. Polityka gospodarcza	21
1.5. Ekonomia pozytywna i normatywna	22
1.6. Podstawowe problemy wyboru ekonomicznego	24
1.7. Główne pytania ekonomiczne wymagające teoretycznych od- powiedzi	30
Pytania sprawdzające	32
2. Podstawowe podmioty w gospodarce rynkowej	34
2.1. Gospodarstwa domowe	35
2.2. Gospodarstwa rolne	36
2.3. Przedsiębiorstwa	37
2.4. Banki komercyjne	44
2.5. Giełda	47
2.6. Bank centralny	51
2.7. Instytucje państwowe	52
Pytania sprawdzające	53
Część druga	
Mikroekonomia – kurs podstawowy	55
3. Mikroanaliza rynku	57
3.1. Czynniki kształtujące popyt	58
3.2. Zależność między popytem a ceną	59
3.3. Zależność między ceną a podażą	61

3.4. Stan równowagi i nierównowagi poszczególnych dóbr na rynku	63
3.5. Cena równowagi a cena maksymalna i minimalna	65
3.6. Cenowa elastyczność popytu i jej znaczenie ekonomiczne	68
3.7. Cenowa elastyczność podaży	77
3.8. Elastyczność dochodowa. Struktura wydatków i zmiana poziomu płacy realnej	80
Pytania sprawdzające	83
Zadania	84
4. Teoria racjonalnego zachowania się konsumenta	86
4.1. Pojęcie użyteczności	86
4.2. Krzywa obojętności konsumenta	87
4.3. Graficzna ilustracja zmian poziomu dochodu konsumenta oraz proporcji cen nabywanych dóbr	90
4.4. Równowaga konsumenta	92
4.5. Efekt dochodowy przy obniżce cen i efekt substytucyjny przy zmianie relacji cen nabywanych dóbr	94
Pytania sprawdzające	95
Zadanie	96
5. Analiza czynników produkcji	97
5.1. Krzywa produktu całkowitego a krzywe przeciętnej i krańcowej produktywności pracy	97
5.2. Wybór najbardziej efektywnej kombinacji czynników wytwórczych	100
5.3. Mechanizm kształtowania popytu na pracę i podaży pracy w warunkach doskonałej konkurencji	105
5.4. Czynniki kształtujące poziom i zróżnicowanie płac	111
Pytania sprawdzające	115
Zadanie	115
6. Teoria funkcjonowania przedsiębiorstwa	117
6.1. Pojęcie oraz składniki kosztów produkcji i zysku	117
6.2. Rodzaje kosztów i kształt ich krzywych w krótkim okresie	121
6.3. Maksymalizacja zysku w przedsiębiorstwie przy założeniu konkurencji doskonałej	126
6.4. Minimalizacja strat – przypadek szczególny	129
6.5. Koszty przeciętne w długim okresie	131
6.6. Ceny rynkowe a długookresowe koszty wytwarzania w gałęzi w warunkach doskonałej konkurencji	133
6.7. Przedsiębiorstwa krańcowe w gałęzi w długim okresie	135
6.8. Maksymalizacja zysku przedsiębiorstwa monopolistycznego	137

6.9. Doskonale zróżnicowanie cen w pełnym monopolu	142
6.10. Wpływ zmian poziomu kosztów i popytu na rozmiary wytwarzanej produkcji w pełnym monopolu	143
6.11. Złamana krzywa popytu w oligopolu	145
6.12. Różne formy konkurencji	148
Pytania sprawdzające	151
Zadania	153
7. Praktyczne metody oceny działalności przedsiębiorstwa	155
7.1. Bilans przedsiębiorstwa	156
7.2. Rachunek wyników	156
7.3. Analiza wskaźnikowa bilansu	158
7.4. Próg rentowności przedsiębiorstwa	162
7.5. Strategia marketingowa firmy	165
7.6. Podstawowe metody szacowania wartości aktywów przedsiębiorstwa w warunkach niepewności i ryzyka	167
Pytania sprawdzające	172
Część trzecia	
Makroekonomia – kurs podstawowy	173
8. Tworzenie i podział dochodu narodowego w systemie rynkowym	175
8.1. Proces tworzenia wartości dodanej i produkcji finalnej w gospodarce narodowej	175
8.2. Przepływy międzygałęziowe W. Leontiefa	178
8.3. Podstawowe kategorie produktu i dochodu narodowego	181
8.4. Ruch okrężny strumieni dochodów i wydatków	183
8.5. Ceny jako narzędzie agregacji dochodu narodowego	187
8.6. Zalety i wady kategorii dochodu narodowego	188
Pytania sprawdzające	190
Zadania	191
9. Podstawowe zależności agregatowe w ekonomii keynesowskiej	193
9.1. Inwestycje a oszczędności	193
9.2. Funkcja konsumpcji	197
9.3. Mnożnik inwestycyjny i jego wpływ na przyrost dochodu narodowego	199
9.4. Keynesowska funkcja inwestycji	203
9.5. Składniki globalnego popytu a poziom dochodu narodowego	205
Pytania sprawdzające	207
Zadanie	208

10. Budżet i polityka fiskalna państwa	209
10.1. Rosnąca rola budżetu w rozwiniętych gospodarkach rynkowych	209
10.2. Deficyt i nadwyżka budżetowa	211
10.3. Podatki bezpośrednie i pośrednie	214
10.4. Zależność między stopą opodatkowania dochodów a wpływami do budżetu państwa	217
10.5. Sposoby finansowania deficytu budżetowego	220
10.6. Wpływ podatków i wydatków budżetu państwa na poziom wytwarzanego dochodu narodowego	223
10.7. Mnożnik zrównoważonego budżetu państwa	226
10.8. Możliwość finansowania deficytu budżetowego oszczędnościami	227
Pytania sprawdzające	229
Zadania	229
11. Spór o teorię równowagi ogólnej między ekonomią neoklasyczną a ekonomią keynesowską	231
11.1. Ogólny model zagregowanego popytu i zagregowanej podaży	231
11.2. Neoklasyczna teoria równowagi	234
11.3. Krytyka neoklasycznej teorii równowagi przez J.M. Keynesa	241
Pytania sprawdzające	243
12. Pieniądz, rynek pieniężny, bankowość	245
12.1. Podstawowe funkcje pieniądza	246
12.2. Rodzaje pieniądza i struktura jego zasobów	248
12.3. Podstawowe składniki bilansu w bankach komercyjnych oraz w banku centralnym	250
12.4. Zasady obrotu bezgotówkowego	252
12.5. Czynniki wyznaczające wielkość podaży pieniądza	254
12.6. Rezerwa obowiązkowa i mnożnik depozytowy	258
12.7. Mnożnik kreacji pieniądza i baza monetarna	260
12.8. Współzależności między popytem na pieniądz i podażą pieniądza a stopą procentową	262
12.9. Mechanizm kształtowania się kursu obligacji	267
12.10. Środki regulacji dopływu i odpływu pieniądza w obiegu	270
12.11. Możliwości oddziaływania banku centralnego na przebieg koniunktury gospodarczej kraju	273
12.12. Różne interpretacje zjawisk gospodarczych	274
Pytania sprawdzające	276
Zadania	277

13. Wahania koniunkturalne w gospodarce rynkowej	278
13.1. Pojęcie i fazy cyklu koniunkturalnego	278
13.2. Realistyczny opis faz cyklu koniunkturalnego	279
13.3. Przyczyny osłabienia ostrości wahań cyklicznych po II wojnie światowej	281
Pytania sprawdzające	283
14. Inflacja i bezrobocie	284
14.1. Dlaczego zmienia się stopień sprawności gospodarki rynkowej	284
14.2. Teoretyczne podstawy różnych form bezrobocia	287
14.3. Społeczne skutki bezrobocia	292
14.4. Pojęcie, przyczyny i rodzaje inflacji	293
14.5. Monetarystyczna teoria inflacji	297
14.6. Krzywa Phillipsa	299
14.7. Spór między keynesistami a monetarystami	301
14.8. Skutki inflacji	304
14.9. Sposoby hamowania inflacji	306
14.10. Spór o monetarystyczną interpretację inflacji	308
Pytania sprawdzające	310
15. Bilans płatniczy kraju i wymiana międzynarodowa	312
15.1. Struktura bilansu płatniczego kraju	312
15.2. Korzyści z otwarcia gospodarki narodowej	315
15.3. Teoria kosztów komparatywnych	316
15.4. Krótkookresowe skutki gospodarki otwartej	319
15.5. Długookresowe skutki gospodarki otwartej	322
15.6. Kursy walut i ich związki z bilansem płatniczym kraju	323
15.7. Mechanizm przywracania równowagi zewnętrznej w dłuższym okresie	329
15.8. Dopuszczalna granica zadłużenia kraju	333
Pytania sprawdzające	336
Zadania	337
16. Problemy gospodarcze krajów słabo rozwiniętych	339
16.1. Pojęcie wzrostu gospodarczego i rozwoju gospodarczego	339
16.2. Zróżnicowanie poziomów rozwoju gospodarczego współczesnego świata	340
16.3. Cechy charakterystyczne krajów słabo rozwiniętych	343
16.4. Trudności przezwyciężenia niedorozwoju gospodarczego	345
16.5. Napływ obcego kapitału najskuteczniejszym sposobem przezwyciężenia zacofania	348
Pytania sprawdzające	351

Część czwarta

Makroekonomia – kurs wyższy	353
17. Modelowe ujęcie równowagi ogólnej na rynku towarowym i rynku pieniężnym	355
17.1. Zależności między składnikami popytu globalnego a poziomem dochodu narodowego	355
17.2. Mechanizm transmisyjny między polityką pieniężną i polityką fiskalną a zmianami poziomu dochodu narodowego	357
17.3. Wpływ polityki pieniężnej na stopę procentową i poziom wytwarzanego dochodu narodowego	360
17.4. Wpływ polityki fiskalnej na stopę procentową i poziom wytwarzanego dochodu narodowego	363
17.5. Wpływ zmiany przeciętnego poziomu cen oraz stopy opodatkowania na poziom realnego dochodu narodowego	365
17.6. Bilans płatniczy w mechanizmie współzależności między stopą procentową a poziomem wytwarzanego dochodu narodowego	367
17.7. Różny stopień wrażliwości zmian stopy procentowej oraz dochodu narodowego na politykę pieniężną i politykę fiskalną ..	370
17.8. Model agregatowego popytu i agregatowej podaży w interpretacji nowej ekonomii keynesowskiej i nowej ekonomii klasycznej	373
Pytania sprawdzające	378
18. Teoria cyklu koniunkturalnego	379
18.1. Teoria cyklu koniunkturalnego M. Kaleckiego	380
18.2. Trend wzrostu gospodarczego	383
Pytania sprawdzające	385
19. Teorie wzrostu gospodarczego	386
19.1. Model wzrostu gospodarczego R. Harroda	387
19.2. Model wzrostu gospodarczego E. Domara	391
19.3. Wieloczynnikowa funkcja produkcji typu Cobba-Douglasa ..	395
19.4. Uwagi ogólne o różnych teoriach wzrostu gospodarczego	400
Pytania sprawdzające	403

Część piąta

Przemiany instytucjonalne w świecie po II wojnie światowej	405
20. Międzynarodowe instytucje finansowe i ich polityka pieniężna po II wojnie światowej	407
20.1. Z historii pieniądza międzynarodowego	407
20.2. Międzynarodowe instytucje monetarne	409
20.3. Ekonomiczne podstawy stałego kursu wymiennego walut w latach 1946–1973	410
20.4. Rosnące zagrożenia pozycji dolara w latach sześćdziesiątych ..	412
20.5. Powstanie nawisu petrodolarowego	414
20.6. Wzrost zadłużenia i trudności jego spłacenia	414
20.7. Płynny kurs wymienny walut i jego konsekwencje	416
20.8. Kierunki poszukiwań rozwiązań stabilizujących system pieniężny współczesnego świata	417
Pytania sprawdzające	419
21. Ekonomiczna współpraca międzynarodowa i integracja gospodarcza	420
21.1. Istota, warunki i korzyści integracji gospodarczej	420
21.2. Rozwój procesów integracyjnych w krajach zachodnioeuropejskich od 1947 r.	423
21.3. Szanse i zagrożenia wynikające z wejścia Polski do Unii Europejskiej	427
Pytania sprawdzające	431
22. Przełomowe zmiany w krajach wysoko rozwiniętych po II wojnie światowej	432
22.1. Narodziny idei społecznej gospodarki rynkowej	432
22.2. Związki zawodowe i ich rola w gospodarce rynkowej	436
22.3. Sektor publiczny i ochrona socjalna państwa	438
22.4. Spór o granice stopy podatkowej i granice udziału wydatków socjalnych z budżetu państwa	444
Pytania sprawdzające	449
Indeks	450